

Съвместно изявление за медиите

БЪЛГАРИЯ И СЪЕДИНЕНИТЕ ЩАТИ: СЪЮЗНИЦИ, ПАРТНЬОРИ, ПРИЯТЕЛИ

На 7 май 2016 г. в София министърът на външните работи на Република България Даниел Митов и заместник държавният секретар на САЩ Антъни Блинкен препотвърдиха решимостта на България и САЩ за развитие на двустранното партньорство и приятелство, които имаха ключово значение за укрепване на сигурността и просперитета и засилване на връзките между нашите два народа през последните 25 години. Изправени пред днешните регионални и глобални предизвикателства, министър Митов и заместник държавният секретар Блинкен подчертаха решимостта на нашите две страни да работят за осъществяване на нашата споделена визия за единна, свободна и мирна Европа.

Министър Митов и заместник държавният секретар Блинкен приветстваха напредъка на петте съвместни работни групи между България и САЩ. Създадени през 2015 г. от министър Даниел Митов и държавния секретар на САЩ Джон Кери, работните групи си поставиха за задача да задълбочат и укрепят двустранното стратегическо партньорство в следните ключови области: сигурност и отбрана, борба с тероризма, енергийна сигурност, върховенство на закона, образование и връзки между народите на България и САЩ. Министър Митов и заместник държавният секретар Блинкен начертаха амбициозен курс за бъдещо двустранно и многостранно сътрудничество.

Сигурност и отбрана

Сътрудничеството по въпросите на сигурността е крайъгълен камък на партньорството на България и САЩ, а работната група се превърна в ключов механизъм за координиране на съвместните действия и постигане на споделени цели, включително в следните приоритетни области:

Съвместни учения: В изпълнение на Инициативата за гарантиране на сигурността в Европа и операция „Атлантическа решимост“, българо-американските двустранни военни дейности през последните години са се увеличили с над 400%. Сътрудничеството ни в сферата на сигурността е фокусирано върху дейности и учения, които повишават съвместния капацитет и оперативната съвместимост. Тези инициативи включват многонационални учения с участието на сухопътни, военноморски и военновъздушни сили.

Ръководство и команден капацитет: САЩ подкрепят усилията на България, като предоставят ежегодно 7 млн. щ.д. за военно оборудване и обучение на кадри на разменни начала.

Модернизация и развитие на инфраструктурата: САЩ подкрепят усилията на България да модернизира своите въоръжени сили и да намали зависимостта си от наследени системи. САЩ също така са внесли значителни подобрения в инфраструктурата на съвместните съоръжения, на които наши войници се обучават заедно по силата на Споразумението за сътрудничество в областта на отбраната между България и САЩ. Тези суверенни български съоръжения служат като отлична платформа за съвместни учения и подготовка.

Управление на поръчките: С цел повишаване на ефективността и прозрачността в процесите на разпределение на ресурси и управление на поръчки, Министерството на отбраната на България създаде дирекция „Проектно управление“, която САЩ подпомагат чрез предоставяне на възможности за обучение.

Стратегически комуникации: Посолството на САЩ и Министерството на отбраната провеждат редовни консултации за обмяна на най-добри практики и координиране на посланията по ключови въпроси на НАТО и двустранната сигурност.

Киберсигурност: Европейското командване на САЩ обсъжда с Министерството на отбраната изграждането и развитието на Център за реагиране в случаи на военни инциденти в киберпространството (Military Cyber Incident Response Center - MCIRT).

През следващите месеци работната група ще координира допълнителни обучения по управление на проекти, ще предложи възможности за по-нататъшна модернизация на въоръжените сили, ще кодифицира установените ангажименти за стратегическа комуникация, ще окаже подкрепа за създаването на самостоятелна функция за специални операции в рамките на Министерството на отбраната и ще предостави възможности за обучение и потенциално финансиране за MCIRT.

Борба с тероризма

Работна група „Борба с тероризма“ надгражда над вече отличното сътрудничество между България и САЩ, включително чрез продължаващия обмен на информация и участието в обучения и съвместни операции. Задачата на групата е да гарантира сигурността на нашите държави и народи чрез целенасочена серия от съвместни инициативи:

Оценка: Работната група извърши цялостен преглед и оценка на способностите на България във всички аспекти на борбата срещу тероризма, включително разкриване, предотвратяване, разследване, реакция в случай на инцидент и подвеждане под наказателна отговорност.

Международно сътрудничество: България и САЩ са членове на Глобалната коалиция за борба срещу „Ислямска държава“. България допринесе за работата на коалицията, включително с усилия за спиране на потока от чуждестранни терористични бойци. Предоставеното от САЩ обучение за гранични полицаи и експерти, занимаващи

се с фалшифицирани документи, повиши способността на България за наблюдение и идентифициране на чуждестранни бойци. Планираме по-нататъшен обмен на информация между България и САЩ с цел подобряване на наблюдението, на разкриването на потенциални заплахи и на капацитета на правосъдните органи за прилагане на ново законодателство за борба с чуждестранните бойци.

Повишаване на капацитета за превенция и защита: България и САЩ укрепиха способността си за координирани действия чрез подкрепа на Националния контратерористичен център на България и на Националното звено за информация за пътниците. Работната група постигна съгласие двата нови междуведомствени центъра да бъдат фокусна точка за бъдещи дейности за изграждане на капацитет като мисията за обучение и оценка, осъществена от представители на Националния контратерористичен център на САЩ, и обучението за ползване на аналитичен софтуер за Националното звено за информация за пътниците.

Готовност за действие: През последните три години САЩ предоставиха оборудване и обучение на различни звена на българската армия и на Специализирания отряд за борба с тероризма към МВР. Ефектът върху способностите на България за действие вече е значителен; определят се области за бъдещи обучения и изграждане на капацитет. Работната група също така планира и подпомогна осъществяването на мащабно учение за борба с тероризма, обхващащо множество сценарии, в рамките на което български и американски екипи тренираха заедно за осигуряване на координиран отговор на възможни сценарии за терористична атака.

Работна група „Борба с тероризма“ определи бъдещите приоритети за сътрудничество, сред които: 1) разработване на документ за стратегическо планиране; 2) подобряване на обмена на информация и на координацията между българските институции в отговор на активни заплахи; 3) подобряване на достъпа на България до инструменти за наблюдение и проверка на пресичащи границата лица, представляващи интерес за специализираните служби; 4) специализирано обучение по техники за разпит на заподозрени в терористична дейност и по практиките за използване на Интернет и социалните медии за целите на тероризма. Тези курсове са предназначени за специалисти в българските правоприлагащи институции с цел постигане на устойчиви резултати от съвместните действия.

Върховенство на закона

Работната група „Върховенство на закона“ подкрепя усилията на България за борба с корупцията и повишаване на ефективността на правосъдните институции. Сред приоритетите на групата са:

„Партньорство за открито управление“: През 2015 г. Министерският съвет одобри допълнения към Плана за действия на България по инициативата „Партньорство за открито управление“ за предотвратяване на конфликт на интереси в държавните институции.

Реформа на младежкото правосъдие (относно незаконни действия, извършвани от непълнолетни деца): Работната група организира посещение на американски експерт по младежко правосъдие, който сподели американския опит в тази област и продължава да работи с Министерството на правосъдието по подготовката на законопроект.

Прозрачност и борба с корупцията: Няколко международни експерти посетиха България, за да споделят опита на други страни по отношение на конфликта на интереси, интегрирането на антикорупционните действия на различните държавни институции и присъдите в дела за корупция и организирана престъпност.

Бъдещите цели на работната група „Върховенство на закона“ включват увеличаване на капацитета на правителството за предотвратяване на конфликт на интереси; изпълнение на инициативи за електронни обществени поръчки; ангажиментът на България по „Партньорство за открито управление“ за прозрачност на собствеността; създаване на съдилища за разрешаване на проблеми с фокус върху младежкото правосъдие.

Енергийна сигурност

Работна група „Енергийна сигурност“ бе създадена, за да работи за преодоляването на уязвимостта на енергийния сектор на България, породена от прекомерната зависимост от един единствен доставчик. Първоначалните ѝ цели включваха: диверсификация на източниците и маршрутите за пренос на газ; диверсификация на доставките на ядрено гориво; безопасното съхраняване на ядрено гориво; обучението на български експерти по енергийно планиране.

В рамките на последната година САЩ оказаха подкрепа на предприятиите от България важни стъпки за диверсифициране на маршрутите за доставка на газ: 1) подписването през м. декември 2015 г. на Окончателното инвестиционно решение за Междусистемната газова връзка Гърция - България; 2) подписването през м. април 2016 г. на договор за завършване на Междусистемната газова връзка България - Румъния; 3) модернизацията на станциите за компресиране на газ в Ихтиман, Лозенец и Странджа. В сектора на ядрената енергетика бе осъществено посещение на технически експерти от САЩ, които предоставиха информация на правителството, ръководството на АЕЦ „Козлодуй“ и други заинтересовани страни относно: 1) демонстрираната технологична възможност за използване на алтернативен тип ядрено гориво в реакторите VVER-1000 на АЕЦ „Козлодуй“; 2) разходно-ефективна възможност за ползване на контейнери за сухо съхраняване на отработено ядрено гориво на място.

През настоящата година работната група ще се съсредоточи върху постигането на напредък по следните ключови проекти: 1) изграждането на Междусистемната газова връзка Гърция - България; 2) разширяването на подземното газохранилище „Чирен“; 3) разработването и изпълнението на план за действия за лицензиране на алтернативен тип ядрено гориво за АЕЦ „Козлодуй“ пред следващия търг за ядрено гориво; 4) проучване на възможностите за използване на сухи хранилища за блок 5 и 6 на АЕЦ „Козлодуй“. Чрез изпълнението на тези проекти за енергийна диверсификация

България може да подобри достъпа си до алтернативни доставчици на газ чрез Междусистемната газова връзка Гърция – България и да направи първи стъпки в изграждането на свързваща енергийна инфраструктура за целия регион, която би променила енергийните пазари за десетилетия напред.

Образование и връзки между народите на България и САЩ

Работната група „Образование и връзки между народите на България и САЩ“ координира широк спектър от програми и инициативи за по-нататъшното развитие на българските специалисти и предоставянето на българската младеж на уменията, необходими за изграждането на бъдещето на страната. Работната група допринесе за развитието на двустранното сътрудничество в следните ключови области:

Програма „Фулбрайт“: Академичната програма „Фулбрайт“ организира посещения на американски учени и специалисти в България и техни български колеги в САЩ за обмяна на идеи и опит. Благодарение на подкрепата на американското правителство и фондация „Америка за България“, над 1100 българи и американци са имали възможността да вземат участие в програмата и да допринесат за сътрудничеството в областта на висшето образование и изследванията в областта на природните науки, технологиите, математиката, чуждите езици, бизнеса, журналистиката, културата и изкуствата. Понастоящем девет представители на американската академична общност се занимават с изследователска дейност и преподават в български университети, 30 преподаватели по английски език са разпределени в университети и училища в страната, а 16 български изследователи преподават и провеждат научни изследвания в САЩ.

Лятна програма за работа и пътуване: САЩ скоро ще издадат 100 000-ната виза по тази популярна програма. За да гарантира, че участниците ще извлекат дългосрочни ползи, през 2015 г. посолството на САЩ създаде Асоциация на участниците в Лятната програма за работа и пътуване, която предоставя възможности за изграждане на контакти и оказване на подкрепа на участниците в програмата в техните по-нататъшни начинания.

Двустранна комисия за опазване на културното наследство: България и САЩ създадоха Комисията, за да допринесе за повишаване на броя на програмите за културен обмен, насочени към обмен на добри практики и изграждане на капацитет. САЩ са ангажирани да продължат своя дългосрочен принос към уникалното и разнообразно културно наследство на България. Посолството на САЩ работи за изпълнението на проект на стойност близо 700 000 щ.д. за консервиране и реставриране на църквата от XIV век „Св. Йоан Алитургетос“ в Несебър, предоставени по линия на Посланическия фонд за опазване на културното наследство. Други проекти за опазване на културното наследство включват консервирането на две християнски гробници от IV век в центъра на София; реставрирането на тракийската гробница на Крън II в Долината на тракийските царе, датирана от IV век пр.н.е.; реставрирането на Куршум джамия от XVII век в Силистра; реставриране на мозайки от III век в древния Филипополис

(днешен Пловдив); реставриране на библиотеката от началото на XIX век и на джамията Пазвантоглу във Видин.

Цикличен ускорител на частици – циклотрон: Институтът за ядрени изследвания и ядрена енергетика на БАН и Департаментът по енергетиката на САЩ участваха съвместно в доставянето в България на модерен циклотрон TR-24, който ще спасява живот, ще спестява пари и ще допринесе за научни изследвания. След пускането му в действие циклотронът ще произвежда всички медицински изотопи, необходими за раково болните в България, които в момента не достигат поради високите цени за внос. Циклотронът ще допринесе и за напредък в научните изследвания - Институтът за ядрени изследвания и ядрена енергетика и различни международни партньори ще могат да го използват за комплексни научни експерименти. Циклотронът беше закупен с вноски от 3 млн. щ. д. от Департамента по енергетиката на САЩ и 2 млн. щ.д. от АЕЦ „Козлодуй“ и доставен в България през м. януари 2016 г. Апаратът се намира на склад до отпускането на необходимите средства от правителството на България за изграждането на съоръжение за неговото помещаване и експлоатация.

Работната група „Образование и връзки между народите“ разработва стратегия за по-тясно сътрудничество с българската научно-изследователска общност в САЩ и други държави. Плановите включват повишаване на видимостта на програмата „Фулбрайт“ сред българските изследователи в страната и създаването на организация, която да съдейства за международното научно сътрудничество. Двустранната комисия за опазване на културното наследство планира провеждането на конференция, посветена на културния туризъм през м. ноември 2016 г., в рамките на която да бъдат обсъдени съвременни стратегии за представяне на богатото българско културно наследство пред българската и международната публика. Работната група ще положи усилия за ускоряване на процеса по изграждане на съоръжение, в което да се помещава съвместно финансираният циклотрон.